

Dosarul nr. 2ra-657/22 (2-21042171-01-2ra-13052022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – E. Galușceac
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

Î N C H E I E R E

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Bejan Vadim, și de Zgardan Alexandru, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zgardan Alexandru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, obligarea prezentării scuzelor în formă scrisă și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Zgardan Alexandru, casată hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 22 martie 2021, reclamantul Zgardan Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, obligarea prezentării scuzelor în formă scrisă și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, prin ordonanța Procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, Veaceslav Cernalev din 15 decembrie 2017, s-a dispus a respinge propunerea ofițerului de urmărire penală de a nu porni urmărirea penală și a începe, în baza sesizării și a materialelor procesului penal înregistrat la 05 iunie 2017 în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni al Inspectoratului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău cu nr. 1358, urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal.

Prin ordonanța Procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Sergiu Zamă din 16 aprilie 2019, s-a dispus punerea sub învinuire a lui Zgardan Alexandru pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal.

Potrivit reclamantului, ordonanțele menționate supra au fost comunicate lui Zgardan Alexandru la 12 iulie 2019, odată cu audierea acestuia în calitate de învinuit, iar la 22 iulie 2019, au fost contestate la procurorul ierarhic superior în ordinea art. 299¹ din Codul de procedură civilă.

Prin ordonanța Procurorului adjunct-interimar ai Procurorului-Şef al Procuraturii mun. Chișinău, şef-interimar al oficiului Buiucani, Gheorghe Mihailă, din 02 august 2019, plângerea depusă în interesele lui Zgardan Alexandru la 22 iulie 2019 a fost respinsă ca neîntemeiată.

Reclamantul a menționat că a adresat mai multe plângeri în adresa Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Buiucani, cât și instanțelor de judecată, în care a invocat ilegalitatea urmăririi penale și a acțiunilor întreprinse în privința acestuia, proces care a durat mai mult de un an.

Totodată, prin ordonanța Procurorului General al Republicii Moldova, Stoianoglo Alexandr, din 17 octombrie 2020, s-a dispus anularea ca fiind ilegală a ordonanței de pornire a urmăririi penale în cauza penală nr. 2017032342, emisă la 15 decembrie 2019 de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, Veaceslav Cernalev, pentru motivele expuse în partea descriptivă a prezentei ordonanțe; declararea nulității tuturor acțiunilor efectuate și actelor întocmite și dispuse în cauza penală nr. 2017032342, pentru motivele expuse în partea descriptivă a prezentei ordonanțe; scoaterea integrală de sub urmărire penală a cet. Zgardan Alexandru; clasarea procesului penal în cauza penală nr. 2017032342.

De asemenea, potrivit ordonanței din 17 octombrie 2020, temeiul emiterii acesteia l-a constituit următoarele motive esențiale.

“Din analiza conținutului materialelor pe care s-a bazat procurorul de caz pentru a dispune pornirea urmăririi penale, nu rezultă în nici un mod clar și concret existența elementelor infracțiunii prevăzute de art 191 alin (5) din Codul penal. Relevă că, respectiv, procurorul Veaceslav Cernalev, contrar obligației de a analiza obiectiv și complet circumstanțele actului de sesizare, nu a purces la verificarea corespunzătoare a lor și a omis neîntemeiat să ia în considerație următoarele aspecte importante și indispensabile unei porniri a urmăririi penale. Astfel, la momentul pornirii urmăririi penale, procurorul nu a luat în considerație și faptul că, la 19 iulie 2013, adică peste 6 zile după încheierea contractului de asigurare facultativa a autovehiculelor nr. ACS 236/2013 din 11 iulie 2013, CA „Garanție” SA a încheiat cu brokerul de asigurare din Federația Rusă „GLINSO - Strahovîye brokerî” contractul de reasigurare a automobilului în cauză. Respectiv, în luna martie a anului 2014, CA „Garanție” SA a primit suma de 60200 euro ca urmare a prezentării dosarului de daune care a fost aprobat de brokerul de asigurare din Federația Rusă „GLINSO - Strahovîye brokerî”. Invocă că, per a contrario, în raport cu materialele care au stat la baza pornirii urmăririi penale, în cauza penală nu se atestă prezența unor alte circumstanțe ce nu ar fi fost supuse examinării în cadrul procesului civil menționat, precum și nici nu au fost administrate probe pertinente ce ar indica o bănuială rezonabilă despre delapidarea de către ex-administratorul CA „Garanție” SA, Zgardan Alexandru, a mijloacelor financiare de la companie. Totodată menționează că, în speță nu se constatau date despre existența laturii obiective și

laturii subiective a infracțiunii prevăzute de art. 191 din Codul penal, or pentru a săvârși sustragerea și a deveni posesor ilegal, făptuitorul ia bunurile de la persoana care i le-a încredințat. Astfel, fapta incriminată la art. 191 din Codul penal este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință, circumstanțe care în cazul de față la momentul pornirii urmăririi penale nu au fost constatate. Notează că, conținutul și motivările ordonanței de pornire a urmăririi penale pe care s-a bazat procurorul Veaceslav Cernalev nu coroborează cu cele arătate mai sus și implicit cu dispozițiile art. 274 alin. (1) și art. 6 pct. 43) raportate la prevederile art. 1 și art. 7 din Codul de procedură penală. De asemenea, circumstanțele cazului cu certitudine denotă că procurorul de caz nu a ținut cont de ele, ci viceversa neîntemeiat a decis pornirea urmăririi penale, nefiind confirmată bănuială rezonabilă, adică suspiciunea obiectivă care urma să rezulte din existența unor fapte și/sau informații care ar convinge un observator obiectiv că s-a comis infracțiunea de delapidare a averii străine, care ar fi imputabilă persoanei specificate în ordonanța din 15 decembrie 2017. Afirmă că, prin urmare, considerentele expuse mai sus sunt suficiente pentru a justifica intervenția procesuală a procurorului ierarhic superior și a anula ordonanța procurorului Veaceslav Cernalev din 15 decembrie 2017 de pornire a urmăririi penale. Respectiv, anularea actului de pornire a urmăririi penale are drept efect și plasarea de facto și de iure în afara cadrului legal a activităților desfășurate în cauza penală, justificând de asemenea declararea nulității tuturor acțiunilor efectuate și actelor întocmite și dispuse în cauza penală nr. 2017032342, scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Zgardan Alexandru și dispunerea pe caz a clasării procesului penal.”

Potrivit cererii de chemare în judecată, la 14 iunie 2019, în cadrul unei vizite de lucru pentru predarea cursului de drept al afacerilor pentru studenți Master în Moscova, Federația Rusă, Zgardan Alexandru a fost stopat la tranzitarea hotarului în Aeroportul Sheremetevo din or. Moscova, iar motivul comunicat a constituit faptul că se află în căutare de către IP Buiucani pe marginea unei cauze penale. Acest fapt a determinat ca Zgardan Alexandru să fie reținut pe un termen de 2 ore și să fie interogată referitor la aflarea sa în Federația Rusă, procedura s-a desfășurat atât la intrarea în Federația Rusă, cât și la ieșire.

Reclamantul a indicat că nu a cunoscut sub nicio formă despre aceste circumstanțe și nici nu a știut că se află în căutare. Ca urmare a reținerii Zgardan Alexandru a fost nevoit să explice motivele întârzierii sale, deoarece era așteptat de personalul universității, unde urma să aibă loc cursul planificat, acest fapt a dus la prejudicierea imaginii profesionale și a numelui său în relația cu instituția unde a fost invitat să predea un curs de drept.

Ținând cont de situația creată, prin intermediul avocatului, deja angajat pentru a stabili motivele reținerii sale, reclamantului i-a fost comunicat că în procedura IP Buiucani mun. Chișinău se află în faza de urmărire penală cauza penală pornită în baza art. 191 alin. (5) din Codul penal, urmărirea penală este desfășurată de către OUP - Alexandru Tiholaz, conducerea urmăririi penale fiind desfășurată de Procurorul în cadrul Procuraturii Chișinău, oficiul Buiucani - Sergiu Zama.

Menționează că, având în vedere faptul că procurorul pe caz, Sergiu Zama, era în concediu anual, s-a convenit că după revenirea acestuia la serviciu, pentru 12 iulie 2019, Zgardan Alexandru să se prezinte la Procuratura Chișinău, oficiul Buiucani pentru efectuarea acțiunilor procesuale.

La 11 iulie 2019, Zgardan Alexandru a revenit în țară și iarăși a fost reținut de către colaboratorii Poliției de Frontieră a PTF Leușeni - Albița, fiind invocat același dosar de căutare. După 4 ore de reținere, lui Zgardan Alexandru i s-a permis să intre pe teritoriul Republicii Moldova.

La 12 iulie 2019, Zgardan Alexandru s-a prezentat la Procuratura Chișinău, oficiul Buiucani, fiindu-i adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, fiind audiat în acest sens și fiindu-i aplicată măsura preventivă - obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală. După aceste acțiuni, reclamantului i s-a comunicat că va fi scos din căutare, însă la 14 iulie 2019, a fost iarăși reținut la traversarea frontierei Republicii Moldova cu România pentru vreo oră în scopul clarificărilor suplimentare, ulterior fiindu-i permisă traversarea.

La 25 septembrie 2019, în contextul unei deplasări de serviciu pentru predarea cursului "Sisteme de drept anlglo-saxone" pentru studenții Master în Republica Armenia, orașul Erevan, la traversarea frontierei, în aeroportul Zvartnots, Zgardan Alexandru a fost din nou reținut, aproximativ la ora 03:30, ulterior a fost transportat la organul de poliție și plasat după gratii în cadrul secției de poliție. Totodată, la solicitarea lui Zgardan Alexandru de a-i comunica temeiul reținerii, autoritățile armenie au invocat că se află în căutare federală de către IP Buiucani pe cauza penală nr. 2017032342 în baza art. 191 alin. (5) din Codul penal, dosar de căutare nr. 2019030163, pornit la 23 aprilie 2019, fiindu-i aplicată măsura preventivă de interdicție de părăsire a localității și țării.

La 25 septembrie 2019, ora 03:44, reclamantul l-a contactat pe avocatul Barbăneagră Sergiu în vederea acordării asistenței juridice, iar în acest sens ultimul s-a prezent în jurul orei 5:30 la IP Buiucani, a expediat la ora 6:00 un mesaj SMS și Procurorului pe caz, Sergiu Zamă, care a menționat că Zgardan Alexandru nu se află în căutare internațională. La ora 07:30, avocatul a comunicat cu persoana responsabilă de la IP Buiucani, Hohlov Denis, care a menționat precum că dosarul de căutare este clasat, deși acest fapt nu a corespuns realității. Totodată, a solicitat să fie luate măsuri urgente ca Zgardan Alexandru să fie eliberat, comunicând și nr. de fax de la autoritățile din Erevan, Republica Armenia, expediat de către Zgardan Alexandru +37410234020.

Pe durata reținerii, Zgardan Alexandru a fost interogată, i s-au perchezitionat toate lucrurile personale în prezența martorilor și a fost lipsit de apă și posibilitatea de a dormi (ora reținerii a fost 03:30 noaptea).

Astfel, în jurul orei 09:00, Zgardan Alexandru a fost eliberat, fiind obligat să semneze mai multe acte, inclusiv în limba pe care nu o cunoaște, să informeze poliția armeană despre reședința sa, numărul de contact și adresa aflării sale pe durata șederii în Armenia și să declare că se obligă să se prezinte la poliția armeană la prima solicitare.

Din cauza faptului că cursurile de drept erau planificate pentru ora 09:00 dimineața a aceleași zi, ele au fost anulate, ceea ce a dus la ruperea relației cu instituția de învățământ din Armenia. Ca urmare al acestui incident, Zgardan Alexandru a pierdut una din sursele de venit și i s-a adus un prejudiciu ireparabil imaginii sale profesionale și numelui său.

La 28 septembrie 2019, după încheierea deplasării sale de serviciu, Zgardan Alexandru urma să revină în România, cu escală prin Polonia. La traversarea frontierei Republicii Armene, reclamantul din nou a fost reținut și acestuia i s-a interzis părăsirea teritoriului Republicii Armene din motivul că se află în căutare și

are interdicția de a ieși din țară, fiind invocat același temei - dosarul de căutare al IP Buiucani pe cauza penală nr. 2017032342 în baza art.191 alin. (5) din Codul penal, dosar de căutare nr. 2019030163.

Reclamantul a solicitat asistența consulatului României precum și a intervenit cu mai multe demersuri față de autorități, însă fără un rezultat plauzibil.

Astfel, doar după intervenția consulilor de la Ambasada Română - Radu Gruia și Horia Marin Draghici și după aproximativ 12 ore de negocieri cu autoritățile armene, reclamantul împreună cu soția a reușit să părăsească teritoriul Republicii Armenia. La aterizarea în Varșovia, Polonia, Zgardan Alexandru și soția sa, Irina Zgardan, au fost întâlniți la ieșirea din avion de către poliția poloneză care i-au escortat în oficiul autorităților poliției polone. La întrebarea care este motivul reținerii a fost informat că este în căutarea Interpol și este obligat să semneze o declarație prin care informează autoritățile poloneze despre locul reședinței și domiciliului său, plus date de contact (număr de telefon) și supus interogării referitor la interdicțiile aplicate acestuia de către IP Buiucani pe cauza menționată supra.

Totodată, la toate aceste incidente, Alexandru Zgardan era acompaniat de soția sa, Irina Zgardan, care a trecut prin aceleași momente stresante și incerte din cauza imposibilității de a prevedea ce va urma și dacă va fi posibil să revină acasă.

Respectiv, prin actele ilegale ale organului de urmărire penală, reclamantul a fost supus unui stres profund și neliniște.

Astfel, prin acte declarate ilegale prin ordonanța Procurorului General al Republicii Moldova, Stoianoglo Alexandr, din 17 octombrie 2020, reclamantul a fost supus căutării, reținerii (în Federația Rusă, Republică Moldova, Armenia, Polonia), percheziționării, escortării, audierii și i-au fost înaintate învinuiri într-o faptă care nu a comis-o.

În context, reclamantului i-au fost grav lezate drepturile, acesta a fost privat de liberate de mai multe ori, inclusiv mai mult de 6 ore, pe parcursul nopții, fără un temei legal. De asemenea, reclamantul a fost escortat la poliție pentru a i se efectua acte procesuale - reținere, percheziție și interogare, i-a fost întocmit proces-verbal privind percheziția și au fost chemați 2 martori pe durata percheziției.

Astfel, i s-au adus prejudicii materiale, pentru că unica sursă de comunicare pe care a avut-o era telefonul în roaming de pe care s-a comunicat pe toată durata.

În special reclamantul a atenționat asupra circumstanțelor care au avut loc în Republica Armenia la 25 septembrie 2019, deoarece din cauza zborului care a avut loc între ora 10 seara, când trebuia să fie prezent în aeroportul Otopeni, și momentul aterizării fiind ora 04:05 (ora locală) și durata reținerii fiind până la ora 10:00 (ora locală) dimineața, a fost privat de somn, acces la hrană și apă pe toată perioada aceasta, fapt ce constituie tratament inuman, pentru că a însumat 12 ore.

O altă parte din prejudiciu o constituie pierderea rezervării hotelului și căutarea unui nou loc de cazare ca urmare, a reținerii.

Totodată, pe tot parcursul acestei perioade, Zgardan Alexandru s-a aflat în stare de stres și neliniște, or pe lângă faptul că era reținut ilegal, activitatea acestuia a fost periclitată, urmând să susțină cursuri într-o instituție de învățământ.

Mai mult, de rând cu Zgardan Alexandru a fost supusă stresului și soția acestuia, cu care se afla și care nu se putea deplasa de una singură, fiind într-o țară străină.

Reclamantul a mai indicat că, fiind pe o perioadă scurtă în deplasare, nu are certitudinea că situații similare nu se vor repeta la ieșirea din Republica Armenia, sau traversarea hotarului altui stat străin, fapt care s-a repetat la 29 septembrie 2019,

când lui Zgardan Alexandru, din cauza abuzului care s-a comis, i-a fost blocată iarăși părăsirea teritoriului Republicii Armenia.

Respectiv, ținând cont de principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate reclamantului Zgardan Alexandru, durata urmăririi penale, precum și durata reținerii acestuia, acesta a apreciat cuantumul prejudiciului moral în mărime de 500000 lei, sumă care, în opinia reclamantului, poate fi considerată drept o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, în speță - Zgardan Alexandru.

Totodată, prin ordonanța din 17 octombrie 2020 a Procurorului General al Republicii Moldova, a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărire penală a reclamantului Zgardan Alexandru în cauza penală nr. 2017032342, pe fapta comiterii infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, ceea ce în sensul art. 284 alin. (1) din Codul de procedură penală, constituie act de reabilitare și finalizare în privința reclamantului Zgardan Alexandru a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

Asupra pretenției privind aducerea scuzelor oficiale, s-a menționat că în privința reclamantului Zgardan Alexandru, potrivit materialelor cauzei penale, urmărirea penală a fost pornită la 15 decembrie 2017 de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, ulterior cauza a fost remisă Procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Sergiu Zamă, care a condus urmărirea penală, iar procurorul ierarhic superior al Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Buiucani este Mașnic Eduard, care a dat mai multe indicații pe marginea cauzei penale, iar potrivit dispozițiilor Ordonanței Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, toate actele și acțiunile pe marginea cauzei penale au fost declarate ca fiind ilegale.

În acest sens, reclamantul Zgardan Alexandru a făcut uz de dreptul său recunoscut de normele legale și a solicitat în scris scuze oficiale de la Procurorul mun. Chișinău, oficiului Buiucani - Eduard Mașnic.

Reieșind din cele expuse, reclamantul Zgardan Alexandru a solicitat încasarea din contul statului a sumei de 500000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, obligarea Procurorului mun. Chișinău, oficiul Buiucani să prezinte scuze oficiale în formă scrisă victimei acțiunilor ilicite - Zgardan Alexandru, precum și încasarea din contul statului în beneficiul lui Zgardan Alexandru a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Zgardan Alexandru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și a Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, obligarea prezentării scuzelor în formă scrisă și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Zgardan Alexandru suma de 20000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Zgardan Alexandru, casată hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Zgardan Alexandru; s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Zgardan Alexandru, suma de 50000 (cincizeci mii) lei cu titlu de

prejudiciu moral; a fost obligată Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani să prezinte scuze oficiale în formă scrisă lui Zgardan Alexandru în legătură cu scoaterea integrală de sub urmărire penală; în rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat temeinicia valorificării dreptului la acțiune în baza Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998. Or, Zgardan Alexandru a fost învinuit neîntemeiat de săvârșirea pretinselor fapte prejudiciabile prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, în speță a unei infracțiuni grave, fiind reținut ilegal (în Federația Rusă, Republică Moldova, Armenia, Polonia), percheziționat, escortat, audiat, fiindu-i înaintate învinuiri pentru faptă pe care nu a comis-o, acțiuni prin care i s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, inclusiv dreptului la viața sa privată, pe care le-a suportat în urma acțiunilor organului de urmărire penală, ale procuraturii. Suferințele psihice și fizice provocate de situația creată i-au cauzat consecințe determinate de retrăiri, încordare psihică, stare de disconfort și alți factori care derivă din suferințele morale.

La aprecierea prejudiciului moral, instanța de apel a ținut cont de principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, durata urmăririi penale, circumstanțe care incontestabil i-au cauzat stare de stres și de frustrare reclamantului.

La 20 aprilie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Bejan Vadim, a depus un recurs asupra deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei decizii de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar au invocat argumente similare celor din cererea de apel.

La 13 mai 2022, Zgardan Alexandru, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, a depus un recurs asupra deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând modificarea acesteia prin majorarea cuantumului prejudiciului moral încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Zgardan Alexandru de la suma de 50 000 lei la suma de 500 000 lei.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a dat o apreciere eronată impactului acțiunilor ilegale ale organelor de drept asupra recurentului, ceea ce a dus la stabilirea greșită a cuantumului prejudiciului moral suportat de către acesta.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la 14 martie 2022 și 15 martie 2022 (f.d. 168,169). Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că recursurile declarate de Ministerul Justiției al

Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Bejan Vadim, și de Zgardan Alexandru, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, sunt în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Bejan Vadim, și de Zgardan Alexandru, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a

îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs înaintate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Bejan Vadim, și de Zgardan Alexandru, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Bejan Vadim, și de Zgardan Alexandru, prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Victor Burduh